

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan s tujraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redakcija, Amministratore: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

SCLOVENECC

Vojno poročilo št. 874 Nove bombe na Malto Sestreljenih je bilo 15 angleških letal

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Močni pečeni viharji so včeraj ovirali vsa kršna delovanja na egiptovskem bojišču. Močne italijanske in nemške skupine so podnevi in ponoči bombardirale letalska oporišča na Malti in so zadela važne cilje.

Angleško letalstvo je izgubilo v srditih dvo-bojih 15 letal, od katerih so jih nemški lovci sestrelili 10, naši pa pet.

Milan, 17. okt. AS. Izvedelo se je, da je na egiptovskem bojišču junaško padel padalski stotnik Guido Visconti di Modrone Duca de Grazzani. Bil je rojen leta 1901. Dvakrat je bil prostovoljec in se je udeležil tudi zasedbe Fezzana v Libiji.

Lisbona, 17. okt. AS. Angleški tisk je posvetil pozornost bombnim napadom na Malto, ki so zadnje čase po poročilih iz La Valette postali silnejši in hujski od vseh prejšnjih letalskih napadov. Delavski minister Bevin je v govoru na nekem delavskem zborovanju povedal, da so napore delavcev na prevoznih ladjah zelo važni. Pri tem je poudaril tudi pomen Sredozemlja in Afrike v prihodnjih vojnih mesecih in je zatrjeval, da bo vojna »stopila v odločilno razdobje«. »Yorkshire Post« pa s svoje strani vztraja, da Angloamerikanci ne bodo mogli zmagati, če ne bodo prešli v ofenzivo. Če bomo dali našim sovražnikom čas, da bodo spremenili Evropo v neosvojljivo trdnjavo, bomo izgubili vojno. Zavezniki morajo preiti v ofenzivo, naj velja kar velja, piše list. Kakor se vidi, »general čas« ni več angleški general.

Živahni boji na vzhodu

Nastopi nemških, romunskih in slovaških čet v Kavkazu — Ofenziva pri Stalingradu se nadaljuje — Letala so zavrla sovjetski pohod pri Kalininu

Hitlerjev glavni stan, 17. oktobra: Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

V zahodnem Kavkazu je dovedel včerajšnji napad nemških in slovaških čet navzlic pomembnemu sovražnemu odporu zopet do zavzetja pomembnega prostora.

Bojna in razbijalna letala so učinkovito posegla v kopenske boje.

Zahodno od Tereka so vrgle romunske čete sovražnika iz več višinskih postojank in prijele številne ujetnike.

V Stalingradu so pehotni in tankovski oddelki v tesnem sodelovanju z nenehoma napadajočimi letalskimi silami in letalskim topništvom nadaljevali svoj zanosni napad navzlic srditi sovražni obrambi, podrli številna oporišča in vkopane tanke ter vdrl v topovsko tovarno »Rdeča barikada«. S sunkom proti vzhodu so sovražne sile severozahodno od mesta odrezane od zveze in blizu se jim uničenje. Najtežji letalski napadi so bili usmerjeni poleg tega na topovske postojanke vzhodno od Volge.

Lastne lovske skupine so podnevi popolnoma izločile sovjetsko letalstvo ter brez lastnih izgub sestrelile 18 sovražnih letal.

Na avstrem vzhodnem bojišču je prišlo do bojov krajevnega značaja.

Ze pred 14 dnevi opažen sovjetski pohod na vseh proгах in cestah na odseku Kalinin-Toropez je bil z velikim uspehom napaden od letalstva. Za železniške premike važne postaje Bologoje, Ostashev, Toropez, Selisarevo in Zoblago so bila večkrat napadena, proge čisto zelo razdrte in več vlakov s četami in gradivom je bilo uničenih. S temi navzlic težkemu vremenu, neprestanimi le-

talskimi nastopi se je posrečilo ne samo ovirati sovjetski pohod, marveč ga deloma tudi prekiniti ali znatno zavleči.

Nemške in italijanske letalske skupine so podnevi in ponoči nadaljevale z bombardiranjem vojaških naprav na otoški trdnjavi v Malti. Zavezniško letalstvo je v letalskih bojih sestrelilo 15 sovražnih letal. Dve nemški letali se nista vrnila.

V južni Angliji so lahko nemška bojna letala podnevi bombardirala vojaške naprave ter zbirališča izkrcavalnih čolnov na južni angleški obali. Šest izkrcavalnih čolnov je bilo potopljenih, veliko število pa poškodovanih. Preteklo noč so bojna letala napadla tudi pristanišča in doko v severovzhodni Angliji.

Zahodno od Bresta so nemška bojna letala nad morjem podnevi sestrelila dva angleška bombnika. Poleg tega je protiletalsko topništvo in topniško vojne mornarice sestrelilo štiri angleške bombnike, pri nočnih poletih nad Nemško zaliv in nad zahodno francosko obalo.

Stockholm, 17. okt. AS. Radio Moskva je sinoči sporočil, da je položaj sovjetskih branilcev v Stalingradu zelo kritičen ter je govoril o odločilnih bitkah, priznavajoč, da so se morale ruske sile umakniti ter zapustiti delavsko četrt ter prepustiti napadalcem prosto pot k Volgi. List »Rdeča zvezda« pravi, da je po 14. oktobru postal Stalingrad znova pravi pekel. Nemci so izvedli najmanj 1500 letalskih napadov na poldrug kilometer širok prostor. Sovjetski list zaključuje, da se »bliža konec Stalingrada«.

Sovjeti se pripravljajo na padec Stalingrada

Trieste, 17. oktobra AS.: V »Piccolo« piše Taulero Zuberli o bitki za Stalingrad, kjer pravi, da je Moskva morala priznati, da so se Sovjeti zaradi nadmočnih nasprotnih sil morali umakniti v severnem delu Stalingrada. Seveda Sovjeti hitro dodajajo, da je »krajevni uspeh veljal sovražnika velikanske izgube in da je Timošenkov ofenziva severozahodno in južno od mesta dosegla nadaljne vidne uspehe«. Očividno je, da sovjetsko poveljstvo dobro razume, kako težak položaj je nastal za Stalingrad ter da začenja pripravljati javnost na poročila, da bo takšen položaj rodil nepopravljive posledice. Kadar se preveč govori o nemških izgubah in o Timošenkovih uspehih na robu bojišča, se po dosedanjih izkušnjah hoče reči, da je položaj za Sovjete zelo slab. To vedo tudi Anglosasi, ki že govorijo, da padec Stalingrada ne bo imel nikakega pomena, ampak bo le nemški prestižni uspeh.

V letošnji poletni bitki so Sovjeti podpirali defenzivne akcije s stotinami letal. Kakšen uspeh so dosegli, je vsakomur znano. Hekatombe njihovih letalskih izgub so vedno bolj slabile sovjets-

sko letalstvo. Dokaz temu je dejstvo, da morajo zadnje čase uporabljati že zastarela in počasna letala. Premoči nemškega letalstva je bila očividna že od prvega dne. Razmerje izgub je bilo 12:1. Zadnje čase se je to razmerje še izboljšalo za Nemce. Večkrat je padlo le dvojce do troje nemških letal, dočim je bilo istočasno sestreljenih 100 sovjetskih letal. Stalin je poročal ravno obratno. Če bi sesteli vse nemške letalske izgube, navedene v sovjetskih uradnih poročilih, bi moralo biti nemško letalstvo že popolnoma uničeno.

Opozvališče italijanskih topničarjev v sprednji bojni črti na egiptovskem bojišču.

Zimski čas v Nemčiji

Berlin, 17. okt. AS. 2. novembra ob treh popoldne bo odpravljen poletni čas v Nemčiji v zasedenih vzhodnih pokrajinah, v Češkem in Moravskem protektoratu ter v Generalnem guberniju. Čas bo prestavljen za eno uro nazaj, 29. marca 1943 bodo ob dveh zjutraj ure zopet pomaknjene za eno uro naprej.

Morgenthau v Londonu

Stockholm, 17. okt. AS. Judovski finančni minister Zdrženih držav, Morgenthau, je z letalom prispel iz New Yorka v London, kjer se namerava srestati s Churchillom in z drugimi angleškimi osebnostmi.

Obsežna amnestija za obletnico pohoda na Rim

Pomiloščenih bo okoli 42.000 ljudi in izpuščenih okrog 22.000 ujetnikov

In so se kakorkoli bavile z zločinskimi udeležtvovanjem, ki bi utegnile škoditi gospodarski odporosti naroda v orožju, ker so s tem krivi najhujšega zločina, ki ga more kak državljani zagrešiti zoper lastno državo in zoper vojake, ki žrtvujejo na bojiščih svoje življenje za domovino.

Pod subjektivnim vidikom so izzete od pomilostive samo osebe, o katerih je bilo ugotovljeno, da so posebno nevarni zločinci.

S pridržkom v teh mejah bo ukrep o amnestiji in pomilostitvi, ki ga prosimo od vas, dobrohotno in globoko učinkoval. Osvoboditev tistih, ki bodo deležni vaše vladarske milosti, bo pomagala sprejeti v plodno delo vseh državljanov in vseh plodnih sil naroda tudi tiste, ki so kršili postavbo in ki jih danes vračamo družbi ter rodbini.

Z ozirom na čl. 8 ustave, po zaslišanju ministrskega sveta, na predlog Duceja, predsednika vlade in ministra državnega podtainika za milost in pravico, v sporazumu z zunanjim ministrom, notranjim ministrom, ministrom za Italijansko Afriko in za finance smo odločili in odlašamo:

1. Podeljena je amnestija za vse prestopke, za katere določa postavba zapor, ki z vsemi dodatnimi kaznimi vred ne presega pet let ali pa določa globo.

2. Razen primerov, obseženih v poprejšnjem členu, so odpuščene zaporne kazni, ki ne presegajo treh let in za prav toliko so zmanjšane že izrečene kazni, ali pa, ki bi se izrekle. Docela so odpuščene globe ter začasne prepovedi o opravljanju javnih služb, začasne prepovedi o izvajanju obrti ali umetnosti, odvzem takega obrata, prepoved o trgovanju in odvzem službene stopnje.

3. Amnestija in pomilostitev ne veljata za zločinska dejanja zoper državne osebnosti, za dejanja, ki jih omenja zakon z dne 8. julija 1941 in poprejšnje postavbe, dalje za zločine, za katere veljajo obtežilne okoliščine, ki jih posebej določa postavba z dne 16. junija 1940, za zločine iz X. knjige II. poglavje kaz. zak. čl. 578, za izključno vojaške prestopke, za prestop-

ke, ki jih omenja vojaški kazenski zakonik, za prestopke o zakonu glede naborov, za prestopke, ki jih določajo finančne postavbe.

4. Izzveti od ugodnosti v čl. 1 in 2 so tisti, ki so ob izdaji tega ukrepa dobili zaporno kazeno višjo od leto dni za nekolpozen prestopek. Ne upoštevajo se obsodbe, pri katerih je bila kaznen prestana pred dnevom tega odloka in ne za obsodbe, ki so bile odpuščene s poprejšnjimi amnestijami.

5. Izzveti so od pomilostitve po čl. 2 tisti, ki so se ob dnevu tega odloka skrivali, razen če se v treh mesecih po tem dnevu javijo na zapor. Ta določba pa ne velja, če je kaznen celoti odpuščena.

6. Pomilostitev iz čl. 2 ne velja za tiste, ki v petih letih od dneva tega ukrepa zagreše nekolpozen prestopek, za katerega je določena zaporna kaznen, večja od šest mesecev.

7. Odpuščene so vsečje globe in druge disciplinske sankcije.

8. Na ozemljih, priključenih s kr. odlokom z dne 3. maja 1941-XIX in z dne 18. maja 1941-XIX amnestija in pomilostitev ne veljata: I. za prestopke, ki jih omenjata Ducejeva razglašena z dne 3. in 24. oktobra 1941-XIX ter 3. maja 1942-XX; II. za prestopke, ki jih omenjajo kazenske postavbe in komisarski ali guvernerski odloki, veljajoči na omenjenih ozemljih, v kolikor odgovarjajo ti prestopki določilom v čl. 3 pričujočega odloka.

9. Pričujoči odlok se bo izvajal na Egejskih otokih ter z omejitvami tudi za dejanja, ki jih zagreše italijanski državljani v Afriki.

10. Pričujoči odlok začne veljati na dan objave v uradnem listu in velja za dejanja, ki so se zgodila ves poprejšnji čas.

Zaradi pričujočega odloka se bo, kakor je iz podatkov pravosodnega ministrstva razvidno, z amnestijo in pomilostitvijo okoristilo okoli 42.000 ljudi, od katerih bo 22.000 jetnikov izpuščenih. Razen tega je bilo podeljenih 3975 vladarjevih pomilostitev ter 7031 pogodnih oprostitvev.

Nemški tisk ob 20 letnici pohoda na Rim

Berlin, 17. okt. AS. Za bližnji zgodovinski dan 28. oktobra je nemški tisk očrtal začetke fašističnega gibanja ter prikazal ustvarjalno delo, uresničeno po Duceju v 20 letih njegove vladavine. List »Die neue Europa« je objavil članek dr. Adolfa Dresslerja, v katerem pisec riše tole zgodovinsko podobo: S pohodom na Rim je fašizem zrasel v enega odločujočih činitelejev ne samo v italijanski, marveč celo v evropski politiki. Mussolinijevo gibanje je prav tako kakor narodni socializem izšel iz povojne prevratne zmede ter z ostrim in odločnim bojem proti komunizmu Italijo rešilo prepada, v katerega bi se skoraj pogreznila, ter jo usmerilo do novega vzpona. Fašizem ni prišel do oblasti okt. izdelan modroslovski sestav: Od vsega početka je bil le slepa in neomajna vera v osebo silo Mussolinijevo, ki je edina ostala trdna v dobi zmešnjav in po moči svoje volje zasledovala svoje cilje. Ravno zaradi tega, ker fašizem ni dogmatičen, se je fašistična država ustvarjala iz potrebe danega trenutka in ker je ustrezala notranjemu obnovitvenemu delu ter krepitvi italijanskega položaja v svetu. Potem ko je orisal Mussolinijevo notranje delo in njegove uspešne napore na zunanem političnem polju do ustanovitve cesarstva, je pisec posebej poudarjal zgodovinska dejstva in duhovne osnove, ki so Italijo in Nemčijo pripravile do tega, da sta sklenili pogodbo zavezništva dne 22. maja 1939, ki je po pristopu Japonske v trajno zvezo dobila obsirnejšo svetovno veljavo. Skupnost idealov in prijateljstva sil Osi, zaključuje članek, je potrdilo v vojni preizkušnji. Mussolinijeva Italija in Hitlerjeva Nemčija se bojujeta ramo ob ramo proti svetovnemu bogataštvu in boljševizmu. Iz tega boja se bo nekoga dne rodil novi red pravice v Evropi.

List »Frankfurter Zeitung« pa poudarja važno dejstvo, da so v fašističnem koledarju od 28. oktobra 1932 naprej označevali letnice z rimskimi številkami ter se tako povezali z izročilom starega Rima, ki se izraža v liktorskem fašizmu in italijanskem cesarstvu. S tem so se povrnil v življenjski okvir rimskega cesarstva. Članek nato opisuje razvoj revolucije od leta 1922 pa do 1938, v katerih je prišlo do ureditve nove fašistične države. Fašizem in narodni socializem sta v osnovnih načelih zelo sorodna, a različna v obliki. Razlika izhaja iz posebnega zgodovinskega razvoja Italije po ustanovitvi kraljevstva: zgodovina fašizma se torej ne začneja z ustanovitvijo fašija. List nato priporoča, naj tisti, ki bi želeli imeti temeljitejšje pojme o fašizmu ter o njegovih začetkih in razvoju, berjo zgodovino fašizma, ki jo je napisal Giorgio Pini in je bila prevedena v nemščino.

ral na diplomatske običaje, ampak so je obrnil neposredno na angleško in ameriško javnost v upanju, da bo izrazil važno reakcijo. Ta metoda, ki je odkrila prve posledice zveze z boljševizmom, ni mogla ugajati Churchillu in Rooseveltu. Očividno so po številnih pogajanjih moskovske zahteve žalostno propadle. Churchill in Roosevelt molčita, toda njima podrejene osebe so izjavile, naj se Stalin še potolaži in čaka na ugodnejšo prilžnost. Summer Welles je povedal, da bo vlada Zdrženih držav Rusijo gnojnito podpirala, kolikor bo mogla. Tako se je Stalinova zahteva končala pri govorih. Anglosaški tisk seveda piše, da bo vprašanje drugega bojišča rešeno v primernem trenutku in da so Združene države ter Anglija no borijo za rešitev Rusije, marveč je njihova prva dolžnost rešiti same sebe. Stalinov neuspeh nikogar ne preseneča. Brez oziroma na velikanske težave, ki ovirajo ugoditev Stalinovim zahtevam, je jasno, da je bila zveza med demokratskimi in boljševističnimi voditelji kompromisna, in da manjka med njimi zaupanje in dobra volja. Borijo se le za svoje lastne koristi. Nasprotno pa sile trojne zveze navdajajo skupni ideali in med vsemi njihovimi zavezniški vlada popolno sodelovanje. Vsemu temu je dokaz postopno trgiranje sovjetskega obrambnega sistema, pospešeno potapljanje sovražnega ladjevja, letalski uspehi na vseh bojiščih, stalno zavzemanje anglo-ameriških postojank v vzhodni Aziji. Vojna bo dolga in trda, toda zmaga je gotova, kajti nesloga in slaba volja med nasprotniki nikakor ne bo spremenila usodnega poteka dogodkov.

Švicarski obrambni izdatki

Bern, 17. okt. AS. Voditelj zveznega odseka za pravosodje in policijo, dr. Steiger, je v nekem govoru izjavil, da daje Švica 60 milijonov švicarskih frankov za mesečno stražo ob mejah in za javne zgradbe.

Prisrčno zadnje slovo od dr. M. Natlačenca

Ze dolgo niso šli Ljubljančani na romanje. Včeraj so šli na Zale. Zgoščena procesija mož in žena, nekdanjih somišljenikov in nasprotnikov, meščanov, kmetov in delavcev, so se valile po široki cesti proti domovju naših prednikov. Drugi so prihajali čez polja, po stezah in kolovozih. Narod se je zgrnil ob zemeljskih ostankih zadnjega slovenskega bana. Bili so Ljubljančani in v mestu živeči rojaki iz vseh delov naše zemlje.

Ali je bil kdo med nami, ki ni doživel žalosti, zločina in v nebo vpjooče krivice, ki se je zgodila v terek? Ali ga je rodila slovenska mati, če je bil kdo, ki se je veselil nad smrtjo moža, ki je vso svojo moško dobo poznal eno samo nalogo: služiti za dobro slovenskega ljudstva!

Ob sončnem popoldnevu so romali tisoči med polji; z bridkostjo v srcih so se ozirali proti otočnim gričem in hribom vse do sivih skalnatih velikankov, ki so bili, preden smo bili rojeni in bodo ostali nespremenjeni še tisočletja potem, ko bomo ležali pri Sv. Križu ali kjer koli. Večni Bog, zakaj si dopustil to žrtev v času, ko so nam značajni in erčni pastirji tako potrebni! Nam, ki smo od danes do jutri, je to nerazumljivo, preveč rečna je naša pamet, da bi razumeli njegovo voljo. Mi le vemo, ka je dr. Marko Natlačen bil slovenskemu ljudstvu.

Vsa Ljubljana in dežela je prihitela po slovo

Tako smo premišljevali, ko smo romali včeraj na Zale. Menda ni bilo človeka, ki ne bi čutil z družino pokojnika, ki se ni v duhu pogovarjal z njo in jo tolažil. Kaj je prestala onega dne njegova plemenita gošpa eooproga, to razumejo samo dobre žene in ljubeče matere. O, zakaj se ni umaknil, ko so mu zgrabili po življenju in je odšel tja daleč! Bedna človeška misel: kako bi pastir, prepojen s čutom dolžnosti in blagoslovljen s čednostjo erčnosti zapustil svoje ovce prav takrat, ko potrebujejo njegova varstva! Junak je bil in je ostal med nami. Mirno vest je imel in ee ni skrival.

Krepki fantje eo ga dvignili na svoja ramena. Ah, če bi zdaj spregledal, bi se prepričal, da mu je ostalo ljudstvo zvesto. Moža razločnih skupin in stanov bi videl krog sebe, ki so t.dni kot skala, kadar gre za resnico in pravico. Koliko jih je bilo, ki so šli v življenju svoja pota, na njegovi poti v večnost pa so mu želeli povedati, da so ga eposlovali: kot svojega voditelja, kot somišljenika ali kot poštenega političnega delavca. Eno samo dolžnost je poznal v življenju: služiti slovenskemu ljudstvu, njegovi kulturi in njegovi blaginji. Z njegovo smrtjo smo izgubili enega najboljših.

Mnogo nad 10.000 pogrebcev je prihitelo po zadnje slovo. Le težko ee se razvtrili na Zalah in okrog njih. Dva mogočna pasova akademskega starešinstva in akademski mladine sta se zvrstila v notranjosti Zal, vsa druga množica pa ee je zvrstila zunaj v sprevod in špalir.

Pogrebne slovesnosti ob navzočnosti najvišjih predstavnikov oblasti

Ob štirih popoldne so prihiteli na pogrebno slovesnost: s poveljnikom armad, zbora generalom Robottijem in z Zveznim tajnikom Orlandom Orlandijem je bil zastopnik odsotnega Visokega komisarja Ekse. E. Graziolija Podprefekt dr. David, potem župan general Rupnik s podžupanom Tranchido, general Montagna, Kvestor Ravelli, zastopnik Tiskovnega urada prof. Urbani in drugi visoki predstavniki državne oblasti.

Ko so se vsi odlični dostojanstveniki poklonili pred krsto, je škof g. dr. Gregorij Rožman ob veliki asistenci duhovščine s kanonikom Gogalo in Koretjem prišel s pogrebnimi molitvami. Nato je spregovoril predsednik Katoliškega starešinstva ravnatelj B. Remec in med drugim povedal naslednje spominske besede v počastitev spomina najodličnejšega člana te katoliške organizacije:

Zadnji pozdrav katol. starešinstva

Razčlanošen obkrojem Tvojo usodo in Ti sporočam zadnji pozdrav našega Slovenskega katoliškega dijaštva ter Slovenskega katoliškega akademškega starešinstva, ki si mu tako zvesto pripadal vso svojo moško dobo.

Ko Te je leta 1886 revna kmečka mati rodila v ponižni hišici, so tedaj pristopile k Tvoji zibelki tri rojenice: prva Ti je podarila bistrost in vedrino duha ter trdnost značaja; druga Ti je podarila velike časti v službi naroda; tretja pa Ti je prerokovala smrt od zločinske morilčeve roke.

V otroški dobi si srkal iz rodne zemlje veliko do matere in očeta, do domovine in svojega ubogega ljudstva. Potem si prišel zaradi svoje nadarjenosti, ki so jo zgodaj spoznali že Tvoji učitelji, v srednje šole v Ljubljano, kjer so Te vzgajali v Alojzijevešu veleugledni duhovniki, taki kulturni delavci med njimi, kakor sta bila Tomo Župan in Joža Debevec. Bil si zgled bistrega, pridnega in poštenega dijakata ter si končal gimnazijo z odlično maturo in največjimi nadami na bodočnost.

V letih, ko si črpal na univerzi na Dunaju znanost in modrost, si se že pričel udeleževati v ožjem krogu slov. kat. akad. društva »Danica« ter si kmalu postal predsednik »Slov. dijaške zveze in urednik akademškega glasila »Zorac«. Sklepal si takrat tudi prijateljstva z akademiki vseh narodnosti, seveda največ in najbolj trajna s svojimi slovanskimi brati. Vodila pa sta Te dva moža: škof Anton Mahnič in Janez Ev. Krek.

Po končanih študijah si se naselil v Ljubljani kot odvetnik in kmalu začel nastopati v javnosti. Takoj pa si že moral okušati grenko usodo javnega delavca, ki je izpostavljen vsaki, največkrat zlobni kritiki in ogabnim klevetam. Pa narod Te je spoznal in Te postavil l. 1926 na čelo domačega slovenskega oblasti, ki si je vodil le s kratko izjemo skoraj do svoje smrti.

Kaj je videl narod v Tebi, da Te je postavil na svoj vrh?

Bile so Tvoje umske sposobnosti in poteza Tvojega značaja. Kot kraška skala si se držal svojih načel, katerim so bile podlaga božje postavbe in katoliška moralika. Zvest sam sebi in tem postavam, ki si se jim svobodno in z vsem prepričanjem pokoraval, nisi bil sebičen ter si z vsem svojim delom služil Bogu. Zato si bil vedno vrednega značaja, šaljiv, dovipen, kot človek, ki ve, da je dobro biti v naročju božjem. Zvest si bil prijateljem, nasproti svojim političnim nasprotnikom pa obziren in lojalen, odkrit in brez zahrbitosti, brez zavisti; navdušen za vse dobro in lepo, prevzel le ene same misli: da moraš služiti in da služiš le narodu kot celoti ne pa posameznikom. Zato se je Tvoje delo poznalo na vseh poljih narodnega življenja.

Svojim uradnikom brez razlike mišljenja si bil dober gospodar, zahteval si od njih le vestnosti v službi in popolno poštenje. Da, še nekaj si terjal od njih: Pišite lepo in pravilno uradno slovenščino. Vse iz ljubezni do materne jezika, ki si ga skrbno negoval povsod.

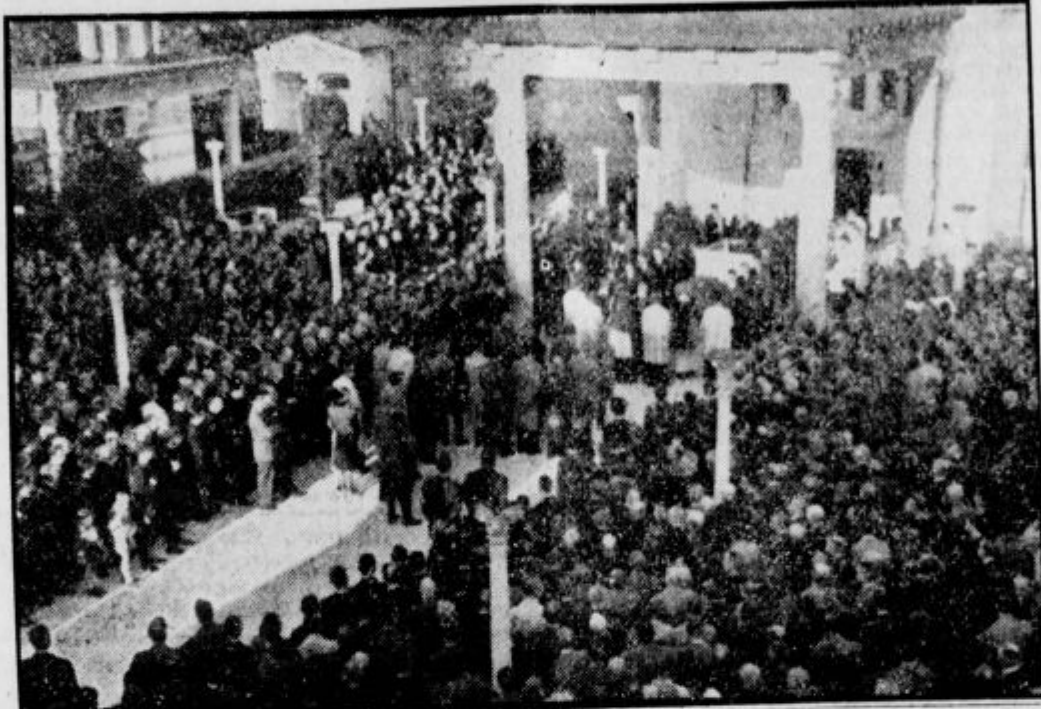
Mislil si ob vsakem proračunu na potrebe umetnosti in znanosti, javne dobrodelnosti in združništva, ne mogli bi naštetih vseh velikih gospodarskih naprav v naši domovini, ki so nastala po Tvoji iniciativi. In vse to si delal, ne da bi Ti pristaš ali nasprotnik mogel očitati le senco nekorektnosti.

Zakaj si torej moral pasti?

Od mladih nog do konca svoje življenjske poti si bil kristalno čist kraški značaj, priporočajoč sebe in svoje delo le Bogu. Zato nisi mogel biti materialist in si materializem z vsemi močmi, ki si jih imel kot oblastnik, pobijal. Ko se je pa živalski in zločinski materializem razpasel in zajel celo množice naroda, si moral umreti.

Slovenske katoliške akademске starešine smo lahko ponosni, da si izšel — junak — iz naših vrst in umrl kot neomadeževan idealist, kot nas vzornik. Prav takega smo si predstavljali slovenskega katoliškega dijakata v javnem življenju tedaj, ko smo ustanavljali prva akademska katoliška društva. Povsod mora postaviti čelaga moža, pa naj bo že v katerem koli poklicu!

Ti si med nami vsemi dosegel najvišje stopnje, bil si postavljen kot luč na gori, da sveti na široko — in Tvoja topla svetloba je bila blagodejna za ves narod. Zato nam je Tvoja smrt človeško neumljiva, neumljiva vsakemu Slovencu, ki je še tega imena vreden. Toda moral si pasti po umljivosti Vsevišjega, kajti — le z največjimi žrtvami se lahko zmaguje največja hudobija.

Zadnje slovo od dr. Marka Natlačenca na Zalah

Naše akademsko starešinstvo je dalo s Tvojo smrtjo najboljšega izmed svojih vrst in najvidnejšega v narodu: zato vemo, da bo tudi plačilo za Tvojo žrtev za narod veliko.

Bog, ki ve, zakaj je Tvojo žrtev v svoji Preudarnosti izbral, naj Ti poplača s nebeškim kraljestvom. Tebi pa se sedaj ob Tvoji poti v grob zahvaljujemo za vso očetovsko ljubezen svoji družini, tovariško zvestobo prijateljem in delu za narod. Tvoji zemski ostanki pa naj počivajo v miru v domači slovenski zemlji in pričakajo lepše dni.

Pevci glasbenega društva »Ljubljana« so nato zapeli svojemu častnemu članu spev ljubezni in hvaležnosti na njegovi zadnji poti. Pretresljivo je zadonela žalostinka »Človek, glej dognanje svoje...« in strnila tisoče in tisoče pokojnikovih častilcev in prijateljev v mogočni molitvi za pokoj njegovi duši.

Mogočen žalni sprevod

In prišel je čas, ko so akademiki dvignili krsto z zemskimi ostanki svojega velikega prijatelja, da jo poneso na zadnjo pot. Vendar to ni bila pogrebna pot, to je bil zmagovalni pohod mučenika, ki je premagal svet in šel k Bogu, da bo prošil za svoje ljudstvo, prošil za spoznanje lastilcev življenja in za srečo svojega naroda. Tisoči in tisoči so se začeli vrstiti in iz sre vseh se je dvigala ekupna in ista molitev k Bogu — za pokoj rajnega. V to molitev so zadoneli žalobni glasovi prečudovitega obrednega petja, ki vedno pretrese človeka prav do srca. Bogoslovci in duhovščina so v mogočnem zboru pod vodstvom regens chori prof. Snoja zapeli »Usmili se nas...«, medtem, ko se je sprevod začel pomikati z Zal, ki so žarele v zahajajočem soncu.

Daleč zunaj pred Zalami so nesli na čelu spreveda križ, za katerim se je zgrnila mladina ljubljanskih srednjih šol, akademiki in akademikarke in bogoslovci. Skoz gost in nepretrgan špalir tistih, ki so še vsi čakali, da pospremijo žrtev zaslepljenosti k zadnjemu počitku, se je vil sprevod proti pokopališki kapeli. Za bogoslovce so nesli dijak prelepe vence. Tako krasen venec Visokega komisarjata in venec mestne občine, dalje venec slovenskega katoliškega delavstva, narodni venec, venec urednikov »Slovenca« in »Slovenskega doma« ter venec pokojnikovih prijateljev. Za dolgo vrsto duhovščine z prevz. škofom dr. Gregorijem Rožmanom so nesli dijak, slovenski akademiki krsto, okrašeno z vencem iz rdečih nageljnov. Za sorodstvom in zastopniki oblasti je korakalo na stotine članov katoliškega akademškega starešinstva, dalje premmoge skupine raznih državnih, samoupravnih, združnih ter drugih kulturnih, gospodarskih in socialnih ustanov s svojimi predstojniki, mestni reševalci in gasilci v uniformah, celotna mestna službenstvo, ostalo moštvo ter ogromna množica raznih karitativnih ter zveznih in drugih organizacij, katerim je bil pokojnik tako naklonjen.

Narod so zastopali njegovi najvišji predstavniki

Prav ves narod je prišel po svojih zastopnikih k neotlašljivemu slovesu od svojega vodnika in dobrotnika. Naj omenimo le najvidnejše predstavnike:

Rektor ljublj. vsučilišča dr. Milko Kos z dekani in prodekani, predsednik Katol. akcije

in predsednik KTD dr. Odar Alojzij, predsednik Akademije znanosti in Ljubljani prof. Milan Vidmar, bivši ban dr. Dinko Puc, bivša podbana dr. Pirkmajer in Majcen, zastopniki Vrhovnega sodišča dr. Konda, dr. Bizjak in dr. Lajovic, predsednik apel. sodišča dr. Golia, prorektor dr. Slavič, dekan teološke fakultete in predsednik Prosvetne zveze dr. Lukman, predsednik Narodne Galerije dr. Vindišer, provincialni predstojniki raznih ljubljanskih redov, ravnatelj srednjih in sorodnih šol, generalni ravnatelj KTD Kosček Jože, ravnatelj ljubljanske opere dr. Ukmar in ravnatelj drame Golia, glavni uredniki: »Jutrac« Virant, »Slovenca« Jurčec in »Slovenskega doma« Javornik ter zastopniki Novinarskega društva podpredsednik Cenčič in odbornik Kesler, zastopnika zadruga Novinarski dom odbornika Potočnik in A. Beg, ravnatelj Narodnega Muzeja dr. Mal, izvršilec dolžnosti ravnatelja Etnografskega muzeja dr. Ložar, dr. Dragotin Lončar, predsednik Slovenske Matice, zastopniki pravoslavne občine z Jurkovičem na čelu, dr. Meršol, predsednik Zdravniške zbornice, žel. ravnatelj inž. Kavčič, poštni ravnatelj Štrukelj, ravnatelj Zdravne zveze dr. Basaj, ravnatelj Mohorjeve družbe dr. Kotnik Franc, predsednik Preveda inž. Muri, ravnatelj Gospodarske zveze Radanovič, zastopstvo umetnikov z akad. slik. Šantlom in Šubicem na čelu, predsednik okrožnega sodišča Hudnik, dr. Zalotkar, primarij ženske bolnišnice, predsednik Pokrajinske zveze delodajalcev in predsednik Društva bančnih zavodov dr. Slokar, predsednik Pokojniškega zavoda dr. Milavec, ravnatelj Ljudske tiskarne Kramarič z uslužbenstvom, bivši senator Alojzij Mihelčič, Marko Kranjc, dr. Bevc in Blaško

spoznal, da mora vršiti voljo božjo s tem, da vso svoje zmognosti uporablja do konca v poklicu in službi, katero mu je božja previdnost naložila.

Tako nesebično delo, to junaško žrtev mora pravični Bog povrniti — saj je svojo besedo zastavil, da bo vsakega, ki ga bo priznal pred ljudmi, tudi on priznal pred Očetom, ki je v nebesih (Mt 10, 32).

Dr. Marko Natlačen, hvala Ti za to delo in za Tvoj svetel zgled.

Kaj bi nam zdaj, ko se poslavljamo od Tvojih zemskih ostankov, povedal in naročil Ti, ki z božje bližine pregleduje preteklost in bodočnost ljudstva, za katero si do konca storil vse, kar si mogel?

To bi bilo zdaj Tvoje sporočilo:

1. Narod, zavrni, odkloni od sebe brezboštvo, to največjo nevarnost, ki te tira v časno in večno pogubo. Nobenega sodelovanja, nobene zveze z brezboštvom in tistimi, ki jim je brezboštvo vodilni nazor. Trdno stoj v veri v Boga, zidaj prihodnost svojo na božje zapovedi, ki so edini trdni temelj zdravega razvoja vsakemu narodu, velikemu in malemu.

2. Ostani živ — narod moj — ne ubijaj samega sebe in ne izzivaj ukrepov, ki te morajo zadeti v tvoji življenjski sili. Združite se vsi, ki verujete v Boga ter sebi in potomcem želite življenje, lepše in boljše kakor ga ponuja brezbožni komunizem — združite se in preprečite, da tisti, ki so z vami sicer iste krvi, a s tujo blodno miselnostjo zaslepljeni, ne bodo mogli več pokončevati najboljših in najplemenitejših bratov in sestra, ki bi bili najbolj sposobni graditi pravičnejšo bodočnost.

Takšno bi bilo Tvoje sporočilo.

Razumemo ga in sprejememo.

Vemo, da v nebeških dvorih svojih, ki si jih ljubil v zemskem življenju in jih zdaj še bolj vroče ljubiš, ne boš pozabil — svoje družine in svojega naroda. Prosil boš zanje.

Sprosi torej vsemu narodu pravo spoznanje, močno vero v Boga in poirtvovalnost v delu za pravo rešitev.

Ti pa, počivaj v Bogu, uživaj njegov mir in njegovo ljubezen. Na svidenje pri Očetu, ki je v nebesih.

Zadnja pesem pravičniku

Pevci glasbenega društva »Ljubljana« so po škofovem govoru zapeli pod vodstvom opernega zborovodja Simonitija ganljivo žalostinko »Blagor mu, ki se spočije...«. Zadnja pesem je bila izpeta, potem pa so padale do poznega večera na pokojnikovo krsto grude prsti. Tu si videl pokojnikove prijatelje, ki so bili v eolzah, ugledne gospode, preprostega delavca in nameščena, uradnika in študenta. Z vseh obrazov ei lahko bral žalost, ko so zapuščali zadnje naše skupno domovanje. Kako je bil dr. M. Natlačen ljub mnogim, od katerih tega nikoli ne bi mislil, naj navedemo le to: na pogreb je prišel tudi znani Cika Savo. Kdo ga v Ljubljani ne pozna? H grobu je prinesel veliko svečo in goreče molil na grobu pokojne žrtve, oči pa eo mu zalivale solze. Tako je pokojni dobronik imel tudi skrite prijatelje!

»Razumeli smo in sprejeli tvoje sporočilo«

V posvečeni zemlji leži sedaj truplo našega velikega mučenika, borca našega, našega zmagovalca, v isti zemlji ko naša vodnika: Jeglič in Korošec. »Razumeli smo in sprejeli Tvoje sporočilo« in eredi bojev bomo prihajali k vam po navdih in svet. Pot nam je jasna. Šlj bomo za cilji, ki ste nam jih pokazali in se borili proti vsem sovražnikom, zaradi katerih ei padel! Vi pa prosite Boga za nas in naš narod!

Iz letošnjega programa

„Slovenčeve knjižnice“

Ljeskov: Začarani romar

Kuret: Veselja dom — tri knjige — nad 600 slik

Tomažič: Pohorske pravlice — s slikami

Krivec: Dom med goricami

Haggard: Roža sveta — s slikami

Vovk: Naš Buček — s slikami

Hey: Pota in zapreke

Bær: Golobček

Blackmoore: Lorna Donn

Fogazzaro: Pesnikova skrivnost

Bordeaux: Srce in kri

Jalen: Bobri II. del — s slikami

Zagorčikov: Ljubezen kraljične Sofije

Lagerlöf: Dekle z Močevja

Kallas: Maščevanje Svete reke

Gray: Jezdec i škrlatne kadulje

Mallot: Brez doma

Jesenski: Demokrati

Levstik: Martin Krpan — s slikami

Vsega skupaj izide 36 knjig, za naročnike Slovenske knjižne ce po 6 lir — še dve knjigi pa kot nagrada brezplačno.

Naročnina se lahko plačuje četrtletno ali mesečno.

Do sedaj so izšli Jalenovi Bobri in Perrijev Neznani učenec

Vse to je delal iz globoke vere, v kateri je

Denar**Hipotečni kredit**

1.000.000 do 1.500.000 lir
proti polletni odpovedi
in visokimi obrestmi ter
večkratni popustni var-
nosti iščem za takoj. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Hilpoteke« št. 5654.

Kurirvo

2951

DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
ZALEŽNIKI
CESTA

in Franciskanska 10.

Pohištvo**Modroce**

patentne posteljne mreže,
otomane, moderne kauče
in fotelje nudi solidno in
po nizki ceni

Rudolf Radovan

tapatnik

Ljubljana, Mostni trg 13

Jesenova spalnica

elegantna, napredaj pri
mizarstvu Josip Goljar,
Gerbičeva ul. 61.

U najem**Delavnico**

primerno tudi za skladi-
šče oddam. Florjanska 9
vprašati pri Sever, isto-
tam.

Filatelija**Filatelisti pozor!**

Potkusi in avertiti se
boste, da najugodnejše
v novotite ali kupite
znamke vseh držav kakor
tudi »JOL« albume in vse
filatelistične potrebitine v
Knjigarni Janez Dolžan,
Ljubljana, Stritarjeva 6.
Tel. 44-24.

Filatelisti!

Ugoden nakup raznih fi-
latelističnih novosti —
znamk, filatelistične lite-
rature, katalogov, »JOL«
albumov itd., dobite pri
filateliji Mladinske za-
lozbe, Ljubljana, Stari
trg 30. Izšla je 9. in 10.
številka filatelističnega
vestnika.

Obet**Pozor stavbeniki in**

hišni posestniki!

Dobavljam, polagam in
stružim stare parkete.

Josip Brlec

Kolodvorska 28, Ljubljana

Prevoze

v italijansko in nem-
ščino ter obratno izvr-
šuje zaprišeženi sodni
tolmač Pintar, Cigaletova
1 (poleg sodišča).

Za prevažanje oseb

k jutranjim vlakom se
priporoča izvošček na
Mirju šte. 4.

Posestva**Naprodaj**

zemljišče ob cesti, za
stavbe parcelirano, okoli
1200 m² pri Dev. Mar. v
Polju; oddaljeno 10 mi-
nut od postaje. Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
»Lepa lega« št. 5665. (p)

Industrijski kompleks

približno 9000 do 10.000
kvadratnih metrov v tri-
kotu tik ob gorenski in
zvezni progi, pripraven
za zgradbo vsake indu-
strije, se proda takoj
proti gotovini za primer-
no ceno. Ponudbe upravi
»Slov.« pod »Industrijski
kompleks« št. 5655. (d)

Veliko stavbno parcelo

poleg državne ceste med
Lavrco in Skofljico ugo-
dno naprodaj. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 5709. (p)

Vajenci**Vajenca**

za čevljarstvo obrt sprej-
mem. — Erjavce Vinko,
Litijaska cesta 37, Ljub-
ljana. (v)

Učenko

sprejme krojačica. Sv.
Petra cesta 49, Ljubljana.
(v)

Vajenko

sprejem takoj. Modist-
ka Stana Gregorc-Jančič,
Ljubljana, Šmartin-
ska 8.

Šiviljsko vajenko

takoj sprejemem. Naslov
v upravi Slov. št. 5728.

Sobe**Oddajo:****Sostanvalko**

sprejemem. Florjanska 19
prilije. (s)

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom takoj
oddam. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 5706.

Iščejo:**Opremljeno sobo**

iščo stalen gospod v
dvorskem okraju. Glavni
trg ali bližina tramo-
stovja. Ponudbe na ogl.
odd. »Slov.« pod: Soliden
šte. 5726. (s)

Šivalni stroji

Najboljše šivalne stroje
dobite pri znani trdki
IVAN JAX in SIN, Via
Bleiwetsova 36

Šivalni stroj

dobro ohranjen, prodam.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 5708.

Ženitbe**Ženitev**

Gospa srednjih let z ne-
koliko premoženja, poro-
či starejšega gospoda —
upokojenca ali z gotovo
eksistenco. Ponudbe upr.
»Slovenca« pod št. 5691. (2)

Katera gospa

ali gospodična z dohodki
ali s hišo poroči višjega
državnega upokojenca. —
Dopise upravi »Slovenca«
pod »Prijeten dom 63«
št. 5680. (2)

Knjige**Knjige!**

Vse vrste antikvarnih
knjig, revij in časopisov,
kakor tudi separatnih od-
tisov kupuje Knjiga-na
Janez Dolžan, Ljubljana,
Stritarjeva 6. Tel. 44-24.

Kupim

Kune: Fizika za nižje
razrede srednjih šol. —
Wagner, Pred skofljo 9.

Pouk**Gospa poučuje**

italijansko in nemščino
uspešno in po zmerni ce-
ni. Rimška cesta št. 10-I
desno. (u)

Nudim italijansko

in nemško konverzациjo
za odrasle po zmerni
ceni. — Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 5732. (u)

Akademik

poučuje vse gimnazijske
predmete. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 5739. (u)

Živali**Prasiča**

jesenca, prodam. Polzve
se v upravi »Slovenca«
pod št. 5694. (j)

Zajklo

belo orjakinjo z 8 mla-
diči, prodam. Bahun, Sv.
Petra cesta 53. (j)

Kravo

dobro mlekarico zame-
njam proti primerni od-
škodnini za kravo za
meso. Vodnikova št. 111,
Ljubljana. (j)

Berite
»Slovenca«
in oglašujte v njem!

PO VAŠI ŽELJI
VAM IZDELA

KNJIGOVEZNIKA LJUDSKE TISKARNE

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA 6/II

v svoji certinici raz-
ne poslovne knjige,
ako niso že v zalogi.
Istotako izvrši tudi

vsa druga knjigo-
veška dela posebno
razno vezavo v raz-
nih velikostih od pre-
prostih do razkošnih
oblik v vseh barvah.
Posebni oddelki za
izdelovanje damskih
torbic, žolskih torbic
in sličnih, pasov, de-
narnic, kovčkov in
druga usnjena
galanterij, blaga

Vam nudi te pred-
mete vedno v lepih,
okusnih in modernih
oblikah vsaki čas.

CENE SO SKRAJNO NIZKE! POSLUZITE SE JIH!

V neizmerni boli naznanjamo, da nas je zapustil naš
najboljši in skrbni šef, gospod

Karel Bolaffio

ki je tako očetovsko skrbel za nas. Ohranili ga bomo v
hvaležnem in trajnem spominu.

Ljubljana, dne 17. oktobra 1942.

Nameščenci trdke »Bolaffio«.

Za vedno nas je zapustil dne 17. oktobra v 57. letu
starosti naš prljubi

Bolaffio Karel

veletrgovec

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 18. okto-
bra 1942 ob 3. uri popoldne z žal, kapele Adama
in Eve, na izraelsko pokopališče.

Prosimo tihega sožalja.

Venci se hvaležno odklanjajo v prid dobrodelnim
ustanovam.

Ljubljana, dne 17. oktobra 1942.

Obitelj Bolaffio

AMARO "1918"

GRENAC "1918"

VERMUT BIANCO

BELI VERMUT

Isolabella

Žimo za modroce

kupite najceneje po oblastveno
odobrenih cenah pri trdki

„ŽIMA“

JAGER MILAN, mehanična predilnica žime — Lastna predil-
nica: Fužine tel. 20-45 — Trgovina: Sv. Petra c. 17, tel. 20-42

A. Fogazzaro:

15

Palača ob jezeru

V.

Bila je edina hčerka sestre grofa Cezarja
a markija Filipa Crusnellija, lombardskega
plemenitaša, ki je živel v Parizu od leta 1849.
do 1895, kjer je napravil skoraj vse svoje pre-
moženje. Tukaj je Marina zgubila mater in
prešla iz rok stroge belgijske vzgojiteljice pod
varstvo angleške governess, ki je bila mlada,
lepa in živahna. Ko se je leta 1859. markij vrnil
v Milan, je Marina bila osemnajstletno dekle,
polna romantičnih sanj, z nesposobno vodite-
ljico ob strani in s sarkastičnim nasmehom na
ustnicah, ki pa ji ni pridobil prijateljev. Markij
se je vrnil v Milan z vsem pompom, prirejal
je pojedine in ples, na katerih je miss Sarah
igrala vlogo hišne gospodinje. Nekateri stare
dame, Filipove sorodnice, so se nad tem »gra-
žale in markij očital. Ker pa so njihove be-
sedne ostale brez uspeha, so pretrgale vse dink-
matske odnose in niso hotele o »ubogem Fi-
lipu« ničesar več slišati. Tako vsaj so pripo-
vedovale prijateljem in izzvale opravičanje
markija, miss Sarah in Marine. Največ govor-
jenja je bilo seveda na račun miss Sarah. Pri-
jatelji pa so pogosto prihajali k njim in
jim prinašali poročila o škandalih, zavita v
lepe besede. Ta ali ona oseba ni sprejela mar-
kijevega vabila. Drugi še zahajajo k njemu,
a so skoraj prezirljivo napram miss Sarah.
Gospa R. jih ji je pošteno povedala, kakor zna
le ona. Zdi se, da bo miss Sarah prav kmalu
zopet odvedla Filipa v Pariz. Morja obenem
s francosko armado. Pravijo, da bo miss odšla
s konjenico, Marina s topništvo, Filip, ubogi
Filip pa bo odpotoval s pešci.

Zakaj pa s pešci?

Ker se v njegovih poslih ne vidi več tako
jasno. Vidna postaja velika temna luknja, pra-
vo brezdnost. Zdi se, da mu je to razkošje odvč-
in da ga vzdržuje le zaradi miss Sarah, ki ne
pozna pravega položaja in ki bi rada naprtila
Marino komurkoli in potem storila odločen
korak... seveda! Za Marino se je oglasil oni
ubogi dečko Ratti. Njegov oče pa je dobil neka
sporočila iz Pariza in je sina poslal v Carigrad.
Te stvari so prijatelji pripovedovali starim
damam. In res se je začelo tako govoriti v Mi-
lanu o gospodarskem položaju markija Crus-
nellija. V začetku so ti glasovi bili tihi in ne-
gotovi, tudi jim je malokdo veroval. Bili pa
so v glavnem resnični. Kljub temu bi bilo
steklo še mnogo šampanjca na čast Marini, če
bi nenadna markijeva bolezen in smrt ne spre-
menila položaja. Hipoma je izginil on, šam-
panjec in miss Sarah.

Grof Cezar d'Ormeno je bil povabljen, da
se udeleži družinskega sveta, ki naj bi poskrbel
za Marino. Temu svetu se je posrečilo rešiti
ugled družine in majhno doto. Grof Cezar in
pokojni grof nista bila nikdar prijatelja. Več
let se že nista videla. Grof pa je bil najbližji
dekletovi sorodnik in je tudi bil edini, ki ji je
ponudil svoj dom. Marina bi bila odklonila, če
bi ji le bilo mogoče. Stričeva zunanost, nje-
govo vedenje in strogo govorjenje ji ni bilo
po volji. A prijatelji iz prejšnjih časov so bi-
ginili. Očetovi sorodniki so jo pomilovali s skri-
to grajo, ki jo je spravljal v silno ogorčenje.
Sama ni mogla živeti, zato je sprejela. Sprejela
je hladno, brez sence hvalečnosti, kakor da bi
strič ne storil drugega kot svojo dolžnost in
bi si še pridobil tovarišico v svoji samoti. Ma-
rina ni bila še nikdar na stričevem domu. Sli-
šala pa je že večkrat pripovedovati o tem me-
vedjem brlogu, kakor ga je imenoval njen oče

in ki ga je medved zapustil leta 1831. ter se
vrnil vanj osemindvajset let pozneje. Ni je bilo
strah pred novim bivališčem. Se celo veselila
se je te palače, zgubljene med gorovjem, kjer
bo živela kakor izgnana kraljica, ki se v tiho
pripravlja, da zopet zasede prestol. Nevarnost,
da bi ostala tamkaj za vedno, se ji niti za hip
ni postavila pred oči, kajti slepo je zapala v
svojo srečno zvezdo, čutila je, da je rojena za
razkošje in uživanje. Bila je pripravljena, da
mirno in potrpečljivo počaka spremembe.

Dospela je s stricem v Palačo nekega vi-
harnega večera. Grof jo je sam spremljal v
sobe, ki jih je dal pripraviti zanj na vzhodni
strani poslopja, ki je bila obrnjena proti go-
ram. Dal ji je opremiti s preprosto eleganco,
poskrbel, da bodo pozimi zakurjene, v spalnici
pa je namestil sliko svoje sestre, ki jo je na-
redil Hayez. Marini je šla z njim, si vse ogle-
dala, ne da bi spregovorila besedo, poslušala
stričeva pojasnila o tem in onem, nato je odprla
okno in izjavila, da želi sobo, ki bi bila obrnje-
na proti jezeru.

Ljubila je vodo in vihar. Tudi je niso spra-
vili iz ravnotežja bliskajoči stričevi pogledi in
njegovo nagrbnjeno čelo. Vztrajala je, kljub
grofovemu pikremu ugovarjanju. Hipoma pa
je grof na njeno veliko presenečenje prenehal
z razpravljanjem z odločno besedo: »Dobro!
Dal je Ivanki, svoji stari gospodini, neko
naročilo, nato je zapustil sobo. Tudi gospodinja
je s svetilko v roki zapustila sobo, za njo pa
so šli služabniki s prtljago. Zadnja je stopala
Marina s sobarico Fani. Šli so skozi vso Palačo,
od enega konca do drugega. Večkrat je Marina
v kateri izmed sob obstala, gledala nazaj v
temo in tako prisilila ves spreved, da se je
ustavil. Vsi so se obrnili k njej. Gospodinjin
obraz je bil nenavadno resen, obrazi služabni-
kov pa so izražali nevoljo in negotovost.

Ko je spreved došel do lože, ki je vezala
oba dela Palače, je Marina stopila k ograji ob
strani jezera in pregledala temno obrežje ob
vzhodnem delu poslopja. Nato je namršila obrvi
in vprašala gospodino:

»Kam me vodiš?»

Hipoma so možki odložili prtljago na tla.
Starka je postavila svetilko na kovčeg, pristopila
k Marini, sklenila roke, zmajala z glavo,
ki ji je bila upognjena na desno ramo, in za-
mrmrala s pomilovanjem:

»Na zelo grd kraj, moja čepa gospa.«

»Tedad pač ne grem.«

»Bolje bi bilo,« je pristavil eden izmed no-
sačev.

»O, seveda! Vi lahko tako govorite,« ga je
strogo zavrnila starka. »Kaj pa gospodar? Bog
nas varuj, da bi ne izvršili njegovih povelj!«
»Kaj torej,« je nestrpno vzkliknila Marina,
»ali je ta soba skedenj ali omara ali vodnjak?«
»Nikakor ne. Soba je zelo lepa.«
»Kaj torej pomenijo te opazke?«

»Pomenijo,« je začel možki, ki je že prej
govoril, »da je v tej sobi hudič. Oprostite mi,
da si dovoljujem vmešavati se. Ne vem, če sem
dovolj jasno povedal.«

»Molčite vendar! Kaj vas to briga? Bodite
previdni!«

»Previdni? Seveda, gospa Ivanka. Previd-
nost nam narekuje, da ne gremo tja niti vi
niti mi.«

»Vsi naprej!« je izjavila Marina. »Ubogajte
gospoda grofa.«

Šla je naprej z Ivanko.

Starec se je obrnil k tovarišem in naredil
na čelu kretnjo, kakor bi napodil muhe.

Šli so skozi dolg hodnik in v sredini so za-
vili po stopnicah do podobnega hodnika v viš-
jem nadstropju.